

Drottning Johanna av (Neapel), Jerusalem och Sicilien inger supplik till påven (Gregorius XI) angående kanonisationen av Birgitta (Birgersdotter). Den högättade fru Birgitta, som var en prydnad för alla kvinnor, avstod från världslig lycka och rikedom; hon vigde sin kropp och själ åt Kristus så att hennes helighet strålade över hela världen som en lysande stjärna medan hon levde. Hon ägnade sig ständigt åt barmhärtighetsverk och varken dag eller natt upphörde hon med böner, vakor, fastor, avhållsamhet, allmosor och botövningar. Därför förtjänade hon att förlovas med Kristus, av vilken hon mottog otaliga syner; härigenom blev hon en sierska om framtiden och uppväckte i Sverige flera döda. Flera trovärdiga personer omvittnar att hon gjort blinda seende, och flera offentliga dokument visar att hon även i Neapel befriat många krymplingar och lama från sjukdom; dessa dokument skall i sinom tid förevisas påven. Påven ombeds att tillsammans med sitt (kardinals)kollegium befälla att den saliga Birgitta, vars salighet anses spira i himmelriket, inskrivs i helgonens katalog och kanoniseras samt insätts som en brinnande lampa omgiven av så stor strålgans att hon kan lysa för alla och så att de – genom att vörda henne – kan leva på ett mönstergillt sätt under hennes lysande strålgans. Utfärdaren omtalar att Birgittas dotter fru Katarina (Ulfsdotter) lever i sin moders efterföljd i fråga om liv och seder och att hon beslutat att personligen bege sig till påven för att utverka sin moders upphöjelse. Påven ombeds att ta emot fru Katarina och välvilligt höra hennes begäran.

Utfärdaren beseglar med sitt sekret.

Avskrifter: [A] intagen i annat brev (se nedan DS nr 9334) i Vadstena klostrets stora kopiebok, hs A 20, fol. 49v–50r, Sv. Riksarkivet; [B] i hs A 14, fol. 23r–v, Kungl. biblioteket, Stockholm; [C] i Cod. Ottob. lat. 90, fol. 22v–23r, Vatikanbiblioteket; [D] i Cod. Harl. 612, fol. 215r, British Library, London.

Tryckt: Acta et processus canonizationis beate Birgitte, ed. I. Collijn (1924–1931), s. 54–55 (efter B med datering ”okt. 1377”).

Suppliken är sannolikt ett resultat av Katarina Ulfsdotters besök hos drottning Johanna 1376; härom se T. Höjer, Studier i Vadstena klostrets och birgittinordens historia (1905), s. 106 f. med not 4, där suppliken dock dateras till 1377. Se även SBL XXI, s. 5 och B. Morris, St Birgitta of Sweden (1999), s. 145 f.

Brevets datering har traderats ofullständigt i avskrifterna; A ger datum utan årsangivelse, medan B, C och D anger indiktion. Vid grekisk indiktion, vilken sannolikt användes i Neapel vid denna tid, började indiktionsåret 1 september före vår nyårsräkning; indiktion 15 inföll enligt denna räkning mellan 1/9 1376 och 31/8 1377. Jämför KL VII: *Indiktion*, sp. 385–386 och H. Grotefend, Taschenbuch der Zeitrechnung (10. uppl. 1971), s. 140.

Om skrifvarhanden i hs A 20 se P. Ståhl i Kyrka, helgon och vanliga dödliga. Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 2003, s. 49.

Detta är den första av tre suppliker från 1376 angående Birgittas kanonisation; se vidare supplikerna 1376 9/10 (DS nr 9339 och 9340).

Beatissime^a pater et clementissime domine! In splendore sanctorum letatur^b Altissimus et illos^c miraculis decorare^d non desinit · vt fidej christiane cultores in ea corroborentur semper in melius · et alij, quos cecauit ¹-erroris nubecula^{e,-1}. ipsis inspectis miraculis de mentibus eorum velamen excuciant^f · et ad catholicorum ordinem deducantur.^g Sane, sicut^h ad beatitudinis vestre noticiam potuit peruenisse, modernis temporibus surrexit preciosiⁱ corporis quedam domina Brigida^j · decus omnium feminarum^k · orta de generosa prosapia · que spreta^l ²-felicitate mundana⁻² · et^m copiosisⁿ diuicijs retroiectis^o · corpus eius et animam Christo domino dedicauit^p · adeo quod, dum fuit vita presentis seculj composita · velut ³-sydus clarissimum⁻³ sanctitas^q eius radios diffudit per diuersa climata vasti orbis · Nam profecto^r vacauit assidue circa opera caritatis et oracionibus,^s vigilijs · jeiunijs · abstinencijs^t · elemosinis · et disciplinis · non desiit nocturnis et diurnis temporibus insudare · Quapropter eius meritis gloriosis^u meruit Christi anulo desponsarij · et ab eo visiones recepit innumeras · per quas facta est in multis^v futurorum pr[el]saga^x · et ^y-nonnulla mortuorum^y corpora suscitauit in^z regno Swecie, prout quamplurium^{aa} fidedignorum fama testatur cecos illuminasse^{ab} · et eciam in hac ciuitate Neapoli extendisse contractos^{ac} et languidos multos ab

eorum languoribus liberasse testantur^{ad} plura^{ac} documenta publica scripturarum · que sanctitatj vestre suis temporibus locisque clarescent · Jgitur, clementissime^{af} pater et domine · ipsam^{ag} beatam · Brigidam^{ah} · cuius beatitudo – sic^{ai} communiter indubie reputant^{aj} – in^{ak} celesti^{al} patria pullulat^{am} / beatitudo^{an} vestra cum sacro ^{ao}-vestro collegio^{ao} jubere dignetur, prout dignum duxeritis, in cathalogo sanctorum ascribj et canonizarj sollempniter mei ^{ap}-deuote vestre^{ap} filie supplicantis ^{aq}-[intuitu et]^{aq} amore · et velut ardentem lampadem tantis circumcinctam^{ar} fulgoribus super candelabrum collocarj, vt luceat omnibus et sub eius luminis claritate eam venerando exemplariter gradiantur.^{as} Suppliciter^{at} queso, sancte pater et domine, vt vestre filie supplicantis ^{au}-intencio vestro^{au} animo sancto^{av} adhereat · sicut spero · ⁴-Preterea,^{ax} alme pater et domine, viuit enim^{ay} eius filia domina Katerina^{az} prosequens vita et^{ba} moribus veraciter lustra⁵ matris, que vestre sanctitatis ad pedes pro impetrando exaltacionem maternam a pontificalj vestra clemencia se personaliter conferre disposuit · cui digneminj aures prebere gratuitas · ac [eam]^{bb} mei contemplacione commendatam suscipere^{bc} · et ipsius petitionem · vt dignum beatitudo vestra decreuerit, benignius^{bd} exaudire⁴ · Scriptum Casasana^{bc} · prope Castrum maris de Stabia^{bf} · ^{bg}· ^{bh}-sub anulo meo secreti^{bh,bi} ^{bj}-die iij mensis Octobris.^{bj}

^{bk}-[Humilis et reuerens filia vestra Johanna Dei gracia regina Ierusalem et Secilie.]^{-bg,-bk,bl}

Rubrik i A: Littera regine Cecilie ad papam pro commendacione domine Katerine et canonizacione sancte Birgitte.

Överskrift i B, C, D: ⁶-Sanctissimo in Christo patri et clementissimo domino meo, domino summo pontifici.^{bm,-6}

^aTenor alterius littere regine Sicilie (Sicillie C) i marginalen B, C. ^bletatum rättat från letatus C. ^cillorum C. ^ddecorari C; decoratis D. ^enebula B, C; nebecula D. ^fD.v.s. excutiant; excusiat B; excuciat C. ^gdecutantur C. ^hHärefter bokstäverna po (jfr potuit) expungerade A; sicut tillagt över raden och bår insignerat B. ⁱRättat från preciosa B. ^jBirgitta D. ^kvirtutum B, C. ^lBokstaven r tillagd över raden och insignerad B. ^mSaknas B, C. ⁿSista bokstaven s efter rättelse A. ^oretrolictis C. ^pdedicante C. ^qsanctitatis B, C, D. ^rperfecte D. ^sHärefter et B. ^tSaknas B, C, D. ^uHärefter meruit Christi anulo desponsari et ab eo visiones understruket C. ^vHärefter pro raderat A. ^xSå B, prosaga A. ^{y-y}nonnullorum B, C; nonnullos mortuorum D. ^zTillagt över raden B; saknas D.

^{aa}Härefter bokstaven d expungerad A; quam plurimum B, C, D. ^{ab}Bokstaven a rättad från s A. ^{ac}couoaclos C. ^{ad}Saknas B, C. ^{ae}plurima D. ^{af}Härefter et expungerat A. ^{ag}Saknas D. ^{ah}Birgittam D. ^{ai}sicut D. ^{aj}Så A, reputatur B, C, D. ^{ak}Härefter bokstaven p expungerad A; vt B, C. ^{al}celestia C. ^{am}pollilat D. ^{an}sanctitudo B, D; sanctitas C. ^{ao-ao}collegio vestro C. ^{ap-ap}vestre deuote B, C, D. ^{aq-aq}Så B, C; saknas A, D. ^{ar}circumcinctam C; circumcincta D. ^{as}gradiatur B, C; gradatur D. ^{at}supplex B, D; suplex C. ^{au-au}mencio uestra C. ^{av}Härefter eciam B; eciam C; ecclesie D. ^{ax}precam B, C; propterea D. ^{ay}Saknas D. ^{az}Katherina B, Ktherina C.

^{ba}Saknas B, C. ^{bb}Så B, C, D; causa A. ^{bc}Saknas D. ^{bd}benignus D. ^{be}in Castisana C. ^{bf}Härefter xv jndiccione C. ^{bg-bg}Saknas C. ^{bh-bh}Saknas B. ^{bi}secreti D. ^{bj-bj}xv jndiccione B; mensis Octobris xv jndiccione D. ^{bk-bk}Så B, C, D; saknas A. ^{bl}Cicilie D; i marginalen med annan hand hic finis B. Efter avskriftens slut i B hänvisas medelst insigeringstecken till en marginalanteckning: Hic deficiunt tres littere suplicatorie (d.v.s. suplicatorie) pro canonizacione directe pape Urbano vj · / videlicet vna · regis Swecie, alia · omnium · prelatorum archiepiscopi, episcoporum, abbatum, capitulorum et cetera, alia · omnium · comitum, baronum / procerum / et aliorum potentum dicti regni / quarum tenores · vide jnfra in fine huius libri R ix (se DS nr 9339–9340). ^{bm}I marginalen till B med annan hand: Littera supplicatoria regine Ierusalem et Sicilie pro canonizacione summo pontifici emissa; iste tenor est sequendus.

¹⁻¹Jfr Guitmundus Aversanus, De corporis et sanguinis Christi veritate in eucharistia, lib. III (PL 149, col. 1472); Hrabanus Maurus, In epistulas b. Pauli, lib. VIII, cap. 15 (PL 111, col. 1596). ²⁻²Jfr Cassiodorus Vivar., In psalterium expositio XXXII (PL 70, col. 230); In psalterium exp. CXVIII (PL 70, col. 857). ³⁻³Jfr Franciscus Carreus, Additio ad Chronicon Beccense (PL 150, col. 691); Thiofridus Efternacensis, Rhythmus de S. Willibrordo (PL 157, col. 413). ⁴⁻⁴Jfr hs A 93, fol. 22v, Kungl. biblioteket (ed. I. Collijn, Processus seu negocium canonizacionis b.

Katerine de Vadstenis, Uppsala 1942–1946, s. 16).⁵ För betydelsen 'ljus, glans, ära' se GMLS: lustrum. ⁶⁻⁶ Frasen återgår troligen på adressmeningen på originalbrevets baksida.